

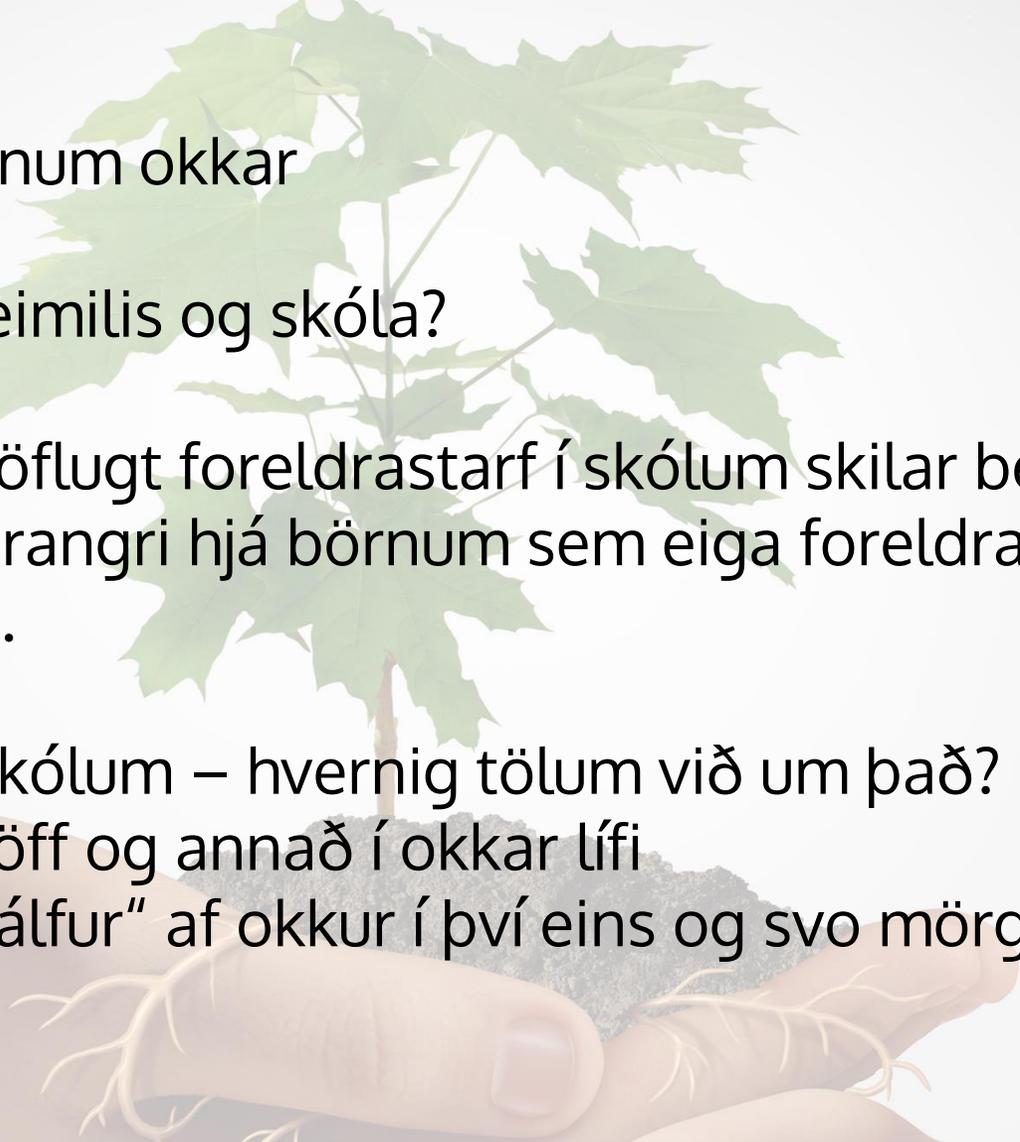

Rannsóknir sýna...Við skiptum máli

Fundur með foreldrum barna í 1.-4. bekk

Tekið saman af Margréti Lilju Guðmundsdóttur, þekkingarstjóra Planet Youth og sérfræðingi R&G

Grunnur að því sem koma skal

- Samvera með börnunum okkar
  - Hver er brúin milli heimilis og skóla?
  - Rannsóknir sýna að öflugt foreldrastarf í skólum skilar betri líðan og betri námsárangri hjá börnum sem eiga foreldra sem eru virkir í slíku starfi.
  - Foreldra samstarf í skólum – hvernig tölum við um það?
    - Gerum það jafn töff og annað í okkar lífi
    - Birtum jafnvel „sjálfur“ af okkur í því eins og svo mörgu öðru
-

Íslenska forvarnarmódelið

Stuðningur: umhyggja og hlýja
Eftirlit: vita með hverjum og hvar ungmenni
eru á kvöldin og um helgar
Tíma varið með foreldrum /
forráðamönnum

Þátttaka í skipulögðu starfi

Frítími

Foreldrar

Einstaklingur

**Jafningja-
hópurinn**

Eiga vini sem eru í neyslu, reykingar,
Tóbak, áfengi, ólögleg vímuefni
Hangs og án eftirlits

Skólinn

Líðan í skóla, einelti, vinir

Rannsóknir sýna...

Minni lýkur á vanlíðan og frávikshegðan þegar foreldrar...

...verja tíma með börnunum sínum – samverustundir sem þurfa ekki að vera flóknar.

...sýna stuðning – umhyggju og hlýju.

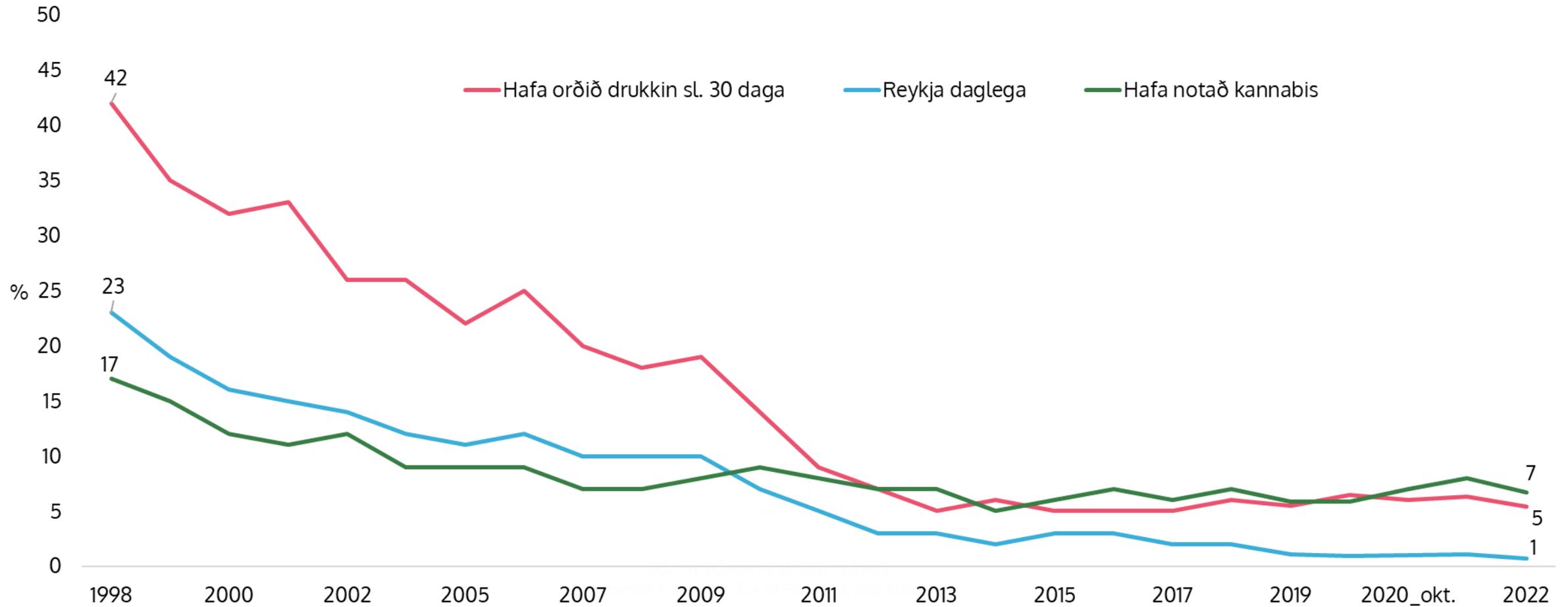
...þekkja vini barna sinna og foreldra vina.

...vita með hverjum og hvar börnin þeirra eru

...setja skýrar reglur um hluti í daglegu lífi barnanna. Hvað má gera og hvað ekki.

Bæði heima og utan heimilis

Þróun vímuefnaneyslu meðal 10. bekkinga á Íslandi árin 1998-2022

Hvað er góð samverustund?

- Á Forvarnardegnum sem haldinn er á unglíngastigi ár hvert kemur fram að börnin okkar eru að biðja um einfalda hluti þegar kemur að samveru:
  - Spila saman
  - Horfa saman á bíómynd
  - Borða saman
  - Elda og eða baka saman

Vinsælustu samverustundirnar sem börnin nefna

„Góð fjölskyldustund er þegar öll fjölskyldan er saman og allir eru að taka þátt í því sem er að gerast“

„Góður tími með fjölskyldunni án neinna truflana eins og t.d. síma“

„Spjalla saman, horfa á mynd, spila spil, út að borða, borða kvöldmat saman“

Ég vil ekki að barnið mitt
sé eina barnið sem...

...fær ekki snjallsíma

...þarf að koma heim fyrir tilskilinn tíma

...fær ekki að nota samfélagsmiðla

...fær ekki að spila leikinn sem það vill spila

...

Foreldrar þurfa að virka saman eins og öflugur unglingshópur

Nýtum það efni sem til er

Eins og t.d. Foreldrasáttmála frá Heimili & skóli

- Efni til á íslensku, ensku og pólsku
- Mikilvægt að virkja sem flesta foreldra og gera það að normi að taka þátt í foreldrastarfi

1.-4. BEKKUR

FORELDRASÁTTMÁLINN

1 STANDA VIÐ LÖGBODINN ÚTIVISTARTÍMA OG HUGA AÐ SVEFNDÖRF BARNINS.

2 TAKA ÞÁTT Í SKÓLA-, ÍÞRÓTTA- OG TÖMSTUNDASTARFI BARNSINS OG LEGGJA OKKAR AF MÖRKUM TIL FORELDRASTARFS.

3 FRÆÐA VIÐ BARNIÐ UM NÁMID OG SKÓLADAGINN. VEITA ÞVÍ STUÐNING OG GÓÐA AÐSTÖÐU TIL HEIMANÁMS.

4 VERA VAKANDI YFIR EINELTI OG LÁTA SKÓLA OG/EDA FORELDRA VITA EF VIÐ TELJUM BARN GERANDA EDA POLANDA EINELTIS.

5 KYNNAST VINUM OG SKÓLA-FÉLÖGUM BARNSINS OKKAR OG HAFA SAMBAND OG SAMRÁÐ VIÐ FORELDRA ÞEIRRA.

6 BYGGJA UPP SJÁLFS-TRAUST OG SJÁLFS-VIRÐINGU HJÁ BARNINU OG KENNA ÞVÍ AÐ SÝNA ÖÐRUM BÖRNUM OG STARFSFÓLKI SKÓLANS TILLITSEMI OG VIRÐINGU.

7 STUÐLA AÐ GÓÐUM BEKKJAR-ANDA MEÐAL ANNARS MEÐ ÞÁTTTÖKU Í BEKKJARSTARFI OG GÆTA JAFNRÆÐIS TIL DÆMIS VEGNA AFMÆLISBOÐA.

8 GÆTA ÞESS AÐ Á HEIMILINU HAFI BÖRN AÐEINS AÐGANG AÐ KVÍM- MYNDUM, TÖLVULEIKJUM OG EFNÍ Á NETINU SEM HÆFIR ALDRI ÞEIRRA OG ÞROSKA.

9 FRÆÐA BARNIÐ UM NOTKUN Á NÝRRI TÆKNI S.S. SNJALLTÆKI, TÖLVUR OG NETIÐ OG SETJA REGLUR UM NOTKUN.

10 SETJA MÖRK VARDANDI SKJÁTÍMA, Þ.M.T. SJÓNVARP, TÖLVUR OG SNJALLTÆKI.

11 KENNA BARNINU UMBURÐARLYNDI ÞANNIG AÐ ÞAÐ SKILJI AÐ VIÐ ERUM ÖLL ÖLIK OG EIGUM JAFNAN RÉTT.

12 ANNAD ...

VIÐ FORELDRAR BARN A Í _____ BEKK/HÓP _____ (SKÓLI)
SAMÞYKKJUM AÐ VERA VIRKIR ÞÁTTTAKENDUR Í SKÓLAGÖNGU BARN A OKKAR OG VIRÐA OFANTALIN VIÐMIÐ

UNDIRSKRIFTIR FORELDRA OG FORRÁÐAMANNA

Áskoranir

- Of lítill nætursvefn
- Of mikill skjátími
- Of ung börn á samfélagsmiðlum
- Andleg vanlíðan
- Vond samskipti
- „Nýjar“ tegundir vímuefna t.d nikótín- og koffínvörur þar sem unglingar og ungmenni eru markhópurinn.

Góður grunnur gerir vinnuna auðveldari

Getur verið snúið að ætla að setja reglur og ræða hluti við börnin okkar þegar vandinn er mættur

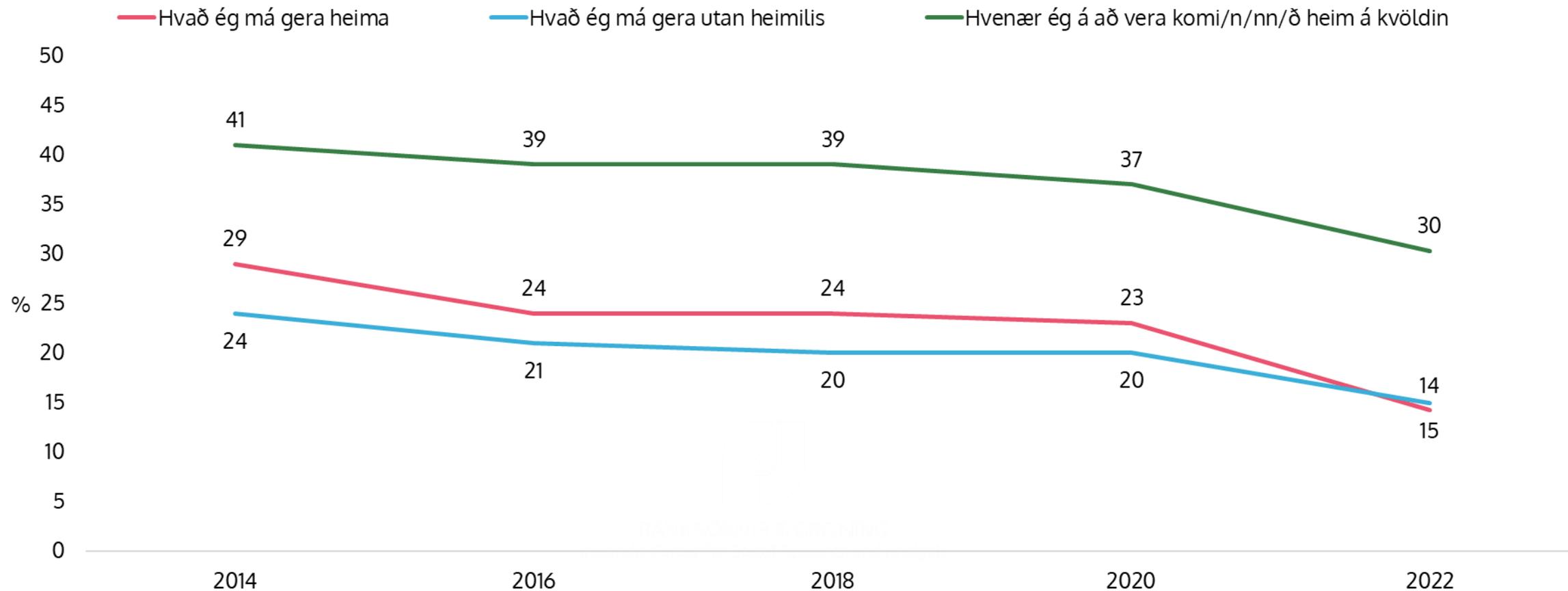
Rannsóknir sýna ákveðinn slaka í taumhaldi meðal foreldra barna í efstu bekkjum grunnskóla

Sérstaklega áberandi eftir Covid

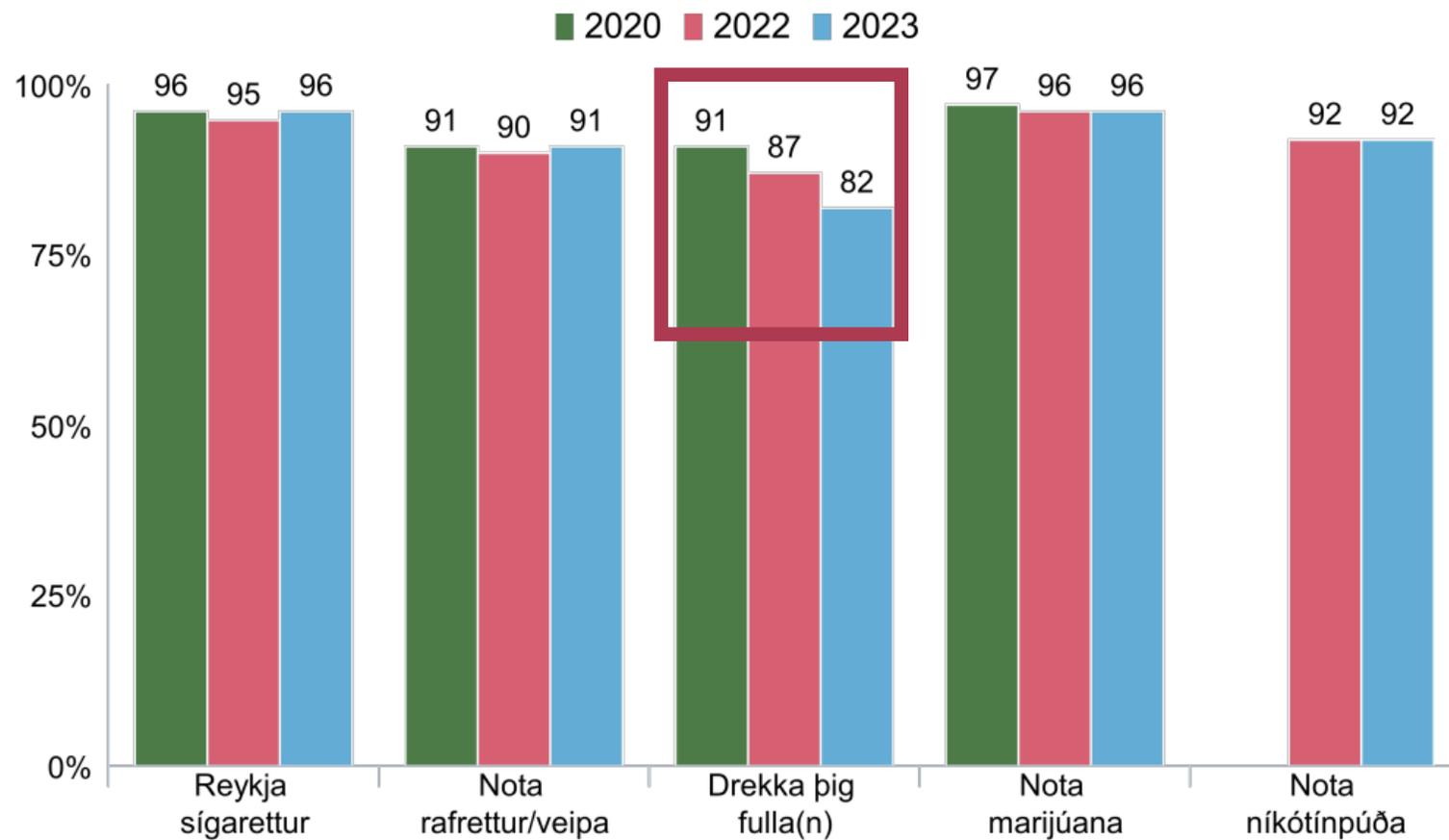
- Notkun samfélagsmiðla áður en börn hafa aldur til
- Foreldralaus partý
- Úrelt viðhorf til áfengisdrykkju unglunga
  - „að sé nú í lagi – ég gerði og er ok“
- Útivistartíminn ekki virtur líkt og áður
- Reglur heima – reglur utan heimilis

Foreldrar mínir setja ákveðnar reglur um...

Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk sem segir að það eigi mjög vel við um þau

Hlutfall nemenda í 10. bekk sem telja að foreldrar þeirra yrðu mjög eða algjörlega mótfallin því að þau myndu gera eitthvað af ofangreindu

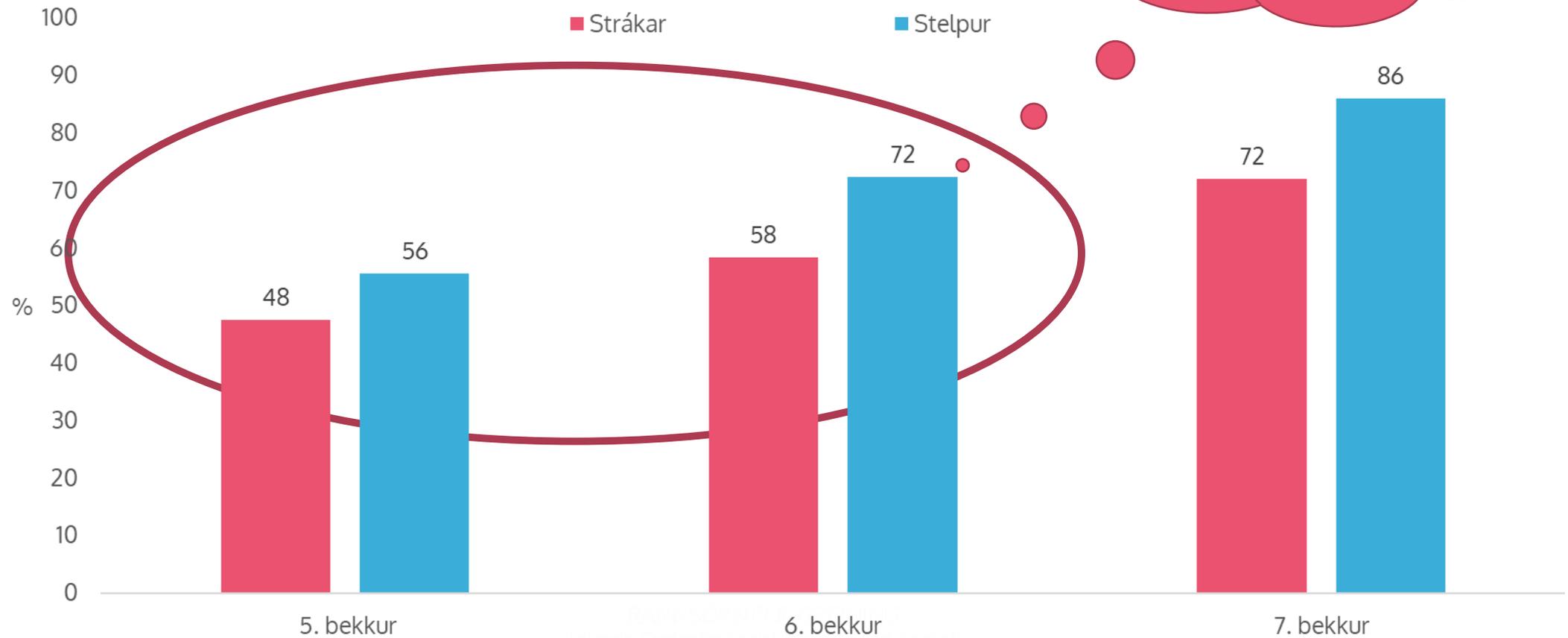

Útivistartíminn - Hvað vitum við?

Nemendur sem eru úti eftir að útivistartíma lýkur:

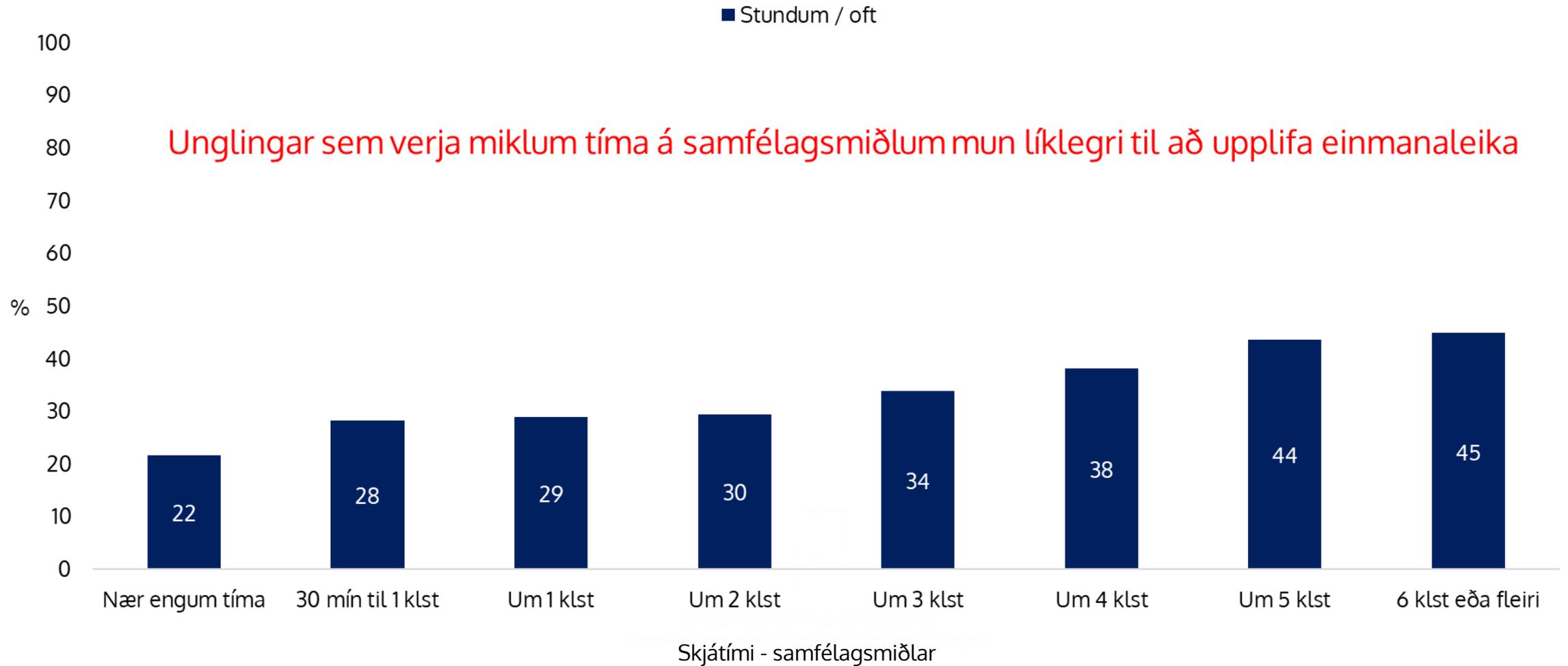
- Sofa minna
- Líður verr andlega
- Taka síður þátt í skipulögðu íþrótta- og tómstundastarfi
- Nota frekar vímuefni (á líka við koffín-drykki og nikótín)

Hlutfall nemenda á miðstigi (5., 6. og 7. bekk) sem eru ½ klst. eða meira á samfélagsmiðlum daglega.

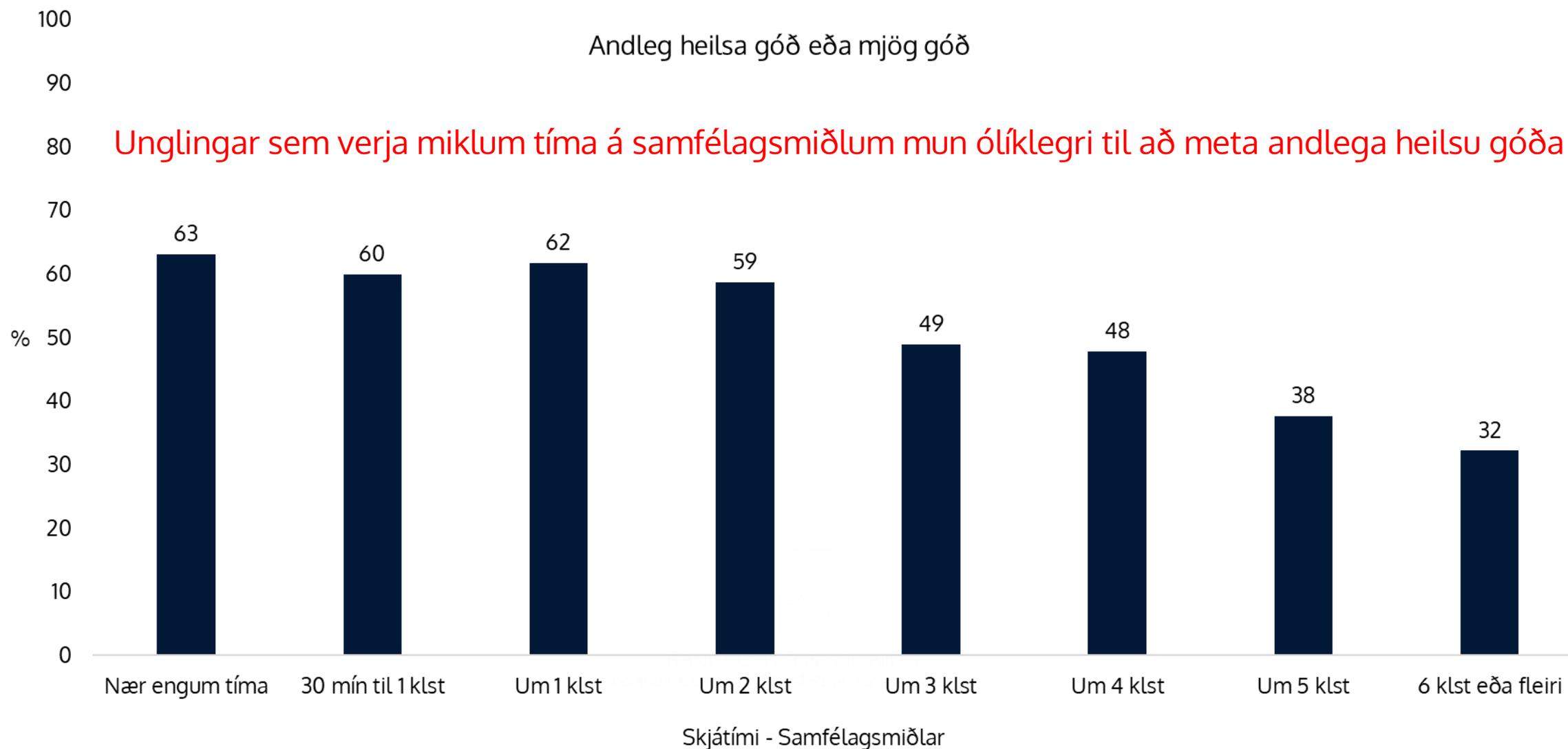

Í 5. og 6. bekk ætti enginn að nota

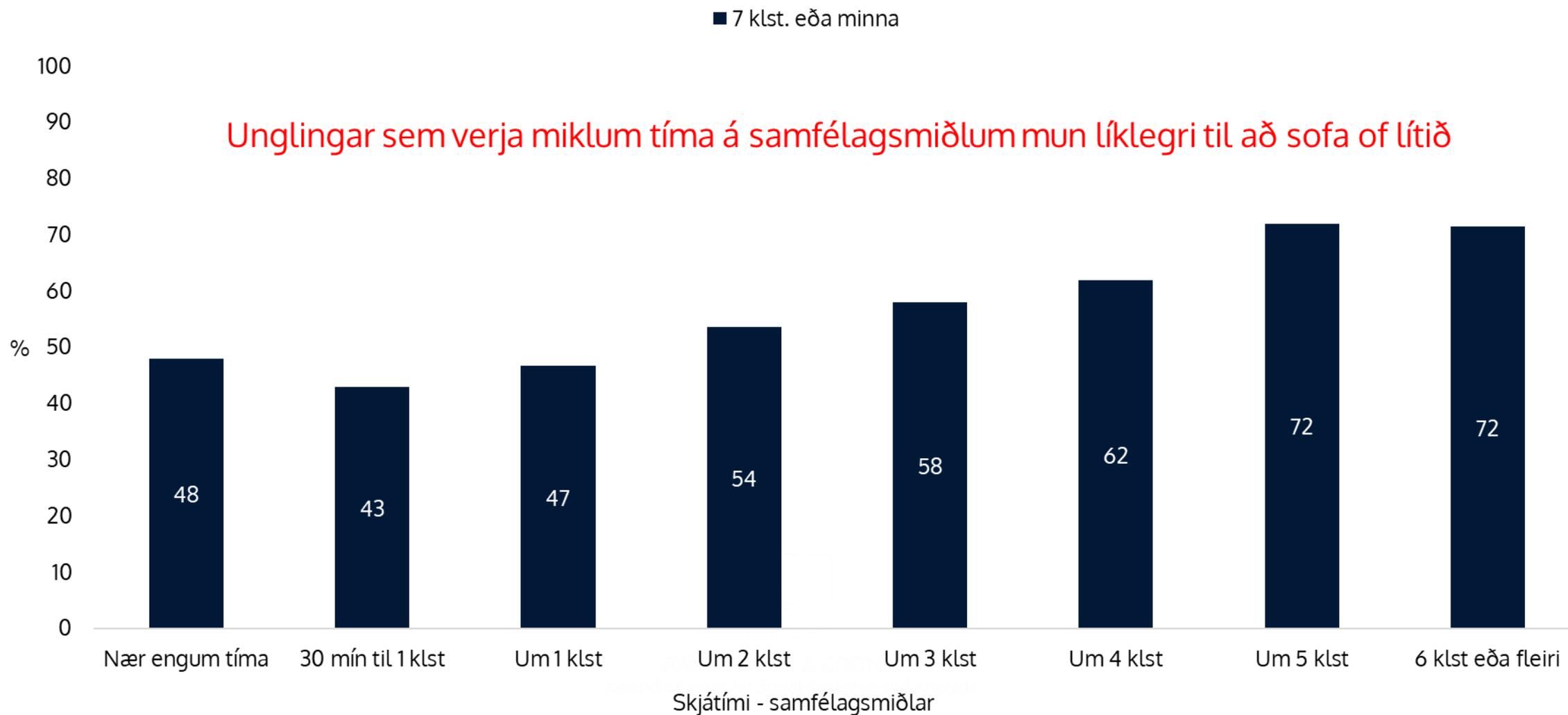
Fjöldi klukkutíma á dag á samfélagsmiðlum borið saman við einmanaleika. Nemendur í 10. bekk, landið í heild árið 2022

Nemendur í 10. bekk sem segja andlega heilsu sína vera góða eða mjög góða borið saman við fjölda klukkutíma á dag á samfélagsmiðlum

Fjöldi klukkutíma á dag á samfélagsmiðlum borið saman við meðal nætursvefn. Nemendur í 10. bekk á landinu í heild árið 2022

Samtal og eftirlit um þennan heim Rafrænn útivistartími Virða aldurstakmörk

Ekkert nýtt fyrirbæri
Við kunnum þetta

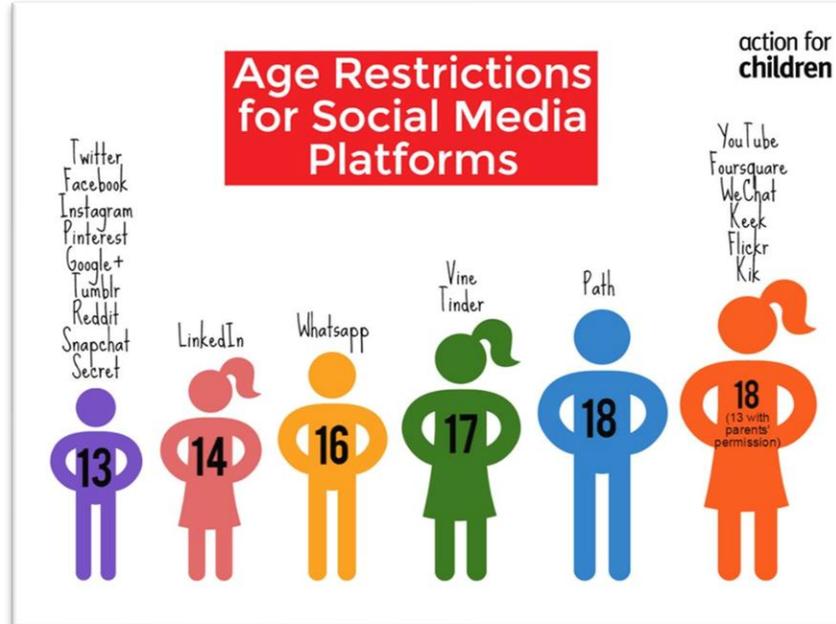

Á skólatíma 1. september til 1. maí

12 ára börn og yngri
mega lengst vera úti til kl. 20
13 – 16 ára börn mega
lengst vera úti til kl. 22

1. maí til 1. september

12 ára börn og yngri
mega lengst vera úti til kl. 22
13 – 16 ára börn mega
lengst vera úti til kl. 24

SAMAN
www.samanhopurinn.is

FORELDRAR VERUM SAMTAKA!

eldrum er heimilt að stytta þennan tíma en ekki lengja. Bregða má út af reglu-
þegar börn eru í fylgd með fullorðnum og börn 13-16 ára eru á heimleið frá
rkenndri skóla,- íþróttá- eða æskulýðssamkonu. Aldur miðast við fæðingarár.

Það fylgja engar leiðbeiningar

Verum óhrædd við að spyrja – leita ráða og vinna saman.

- Óhrædd við að gera eins og okkur er ráðlagt.
- Nýtum rannsóknir líka þegar kemur að heilsu og líðan barnanna okkar.

